

ARMUT KARA LEKESİ

Venturia pirina Aderh.

1. TANIMI VE YAŞAYIŞI

Venturia pirina Aderh.'nın hastalık dönemleri ve etmenin yapısı genel hatlarıyla Elma karalekesi'ne benzer. Fungusun konidioforları kahverengi, bölmeli ve şekilsizdir. Konidiosporlar koyu kahverengi, yumurtamsı, bölmeli veya bölmesiz olabilir. Peritesyumlar genellikle yaprağın alt yüzeyinde oluşur ve küçük siyah noktacıklar halindedir. Askuslarda 8 askospor bulunur ve bu sporlar bir bölmeyle eşit olmayan iki hücreye ayrılmıştır.

İlkbaharda primer enfeksiyonlar, sürgün ve dallarda oluşan püstüllerden dağılan konidiosporlar ile yere dökülmüş hastalıklı yapraklarda olgunlaşmış Peritesyumlardan çıkan askosporlar vasıtasıyla olur. Doğada askospor uçuş periyodu 10-11 haftadır. Sekonder enfeksiyonlar ise vejetasyon dönemi içerisinde hastalanmış sürgün, yaprak ve meyve üzerinde oluşan konidiosporlar ile gerçekleşir.

2. BELİRTİLERİ, EKONOMİK ÖNEMİ VE YAYILIŞI

Hastalığın belirtileri yaprak, meyve ve sürgünlerde görülmektedir. Yaprakta lekeler daha çok alt yüzeyde görülür. Renkleri zeytin yeşili veya koyu kahverengidir, kadifemsi görünüştedir (**Şekil 2**). Lekeler zamanla birleşerek yaprağın yırtılmasına ve delinmesine neden olur. Yaprak hastalıklı kısmında gelişme durur. Ancak, sağlam kısımlar gelişimini normal olarak sürdürdüğünden, yapraklarda deformasyon görülür.

Genç meyveler üzerinde kadifemsi görünüşte, isli ve siyahımsı kahverengi lekeler oluşur. Şiddetli enfeksiyonlarda meyvenin tüm yüzeyi lekelerle kaplanabilir, böyle meyveler gelişemez ve erken dökülürler. Büyümeye devam eden meyvelerde ise deformasyonlar ve çatlama görülür.

Şekil 2. Armut kara lekesi'nin yapraktaki belirtileri.

Sürgün ve dallarda ise ilkbaharda sivilceye benzer püstüller oluşur. Bunların açılmasıyla konidiospor yatakları açığa çıkar. Birleşen püstüller sıracaları oluşturur, Şiddetli enfeksiyonlarda sürgün kurumaları görülür.

Armut ağacının önemli hastalıklarından birisidir. Ekolojik koşulların uygun olduğu ve mücadelenin tam yapılmadığı koşullarda, ürünün tamamı zarar görebilmektedir. Yaprakta oluşturduğu zarar sonucu fotosentez alanı azalır ve ağaçlar yıldan yıla zayıflar. Meyvelerde meydana gelen lekeler pazar değerinin düşmesine ve verim kaybına neden olur.

Hastalık yurdumuzda armut yetiştirilen tüm bölgelerde görülmektedir.

3. KONUKÇULARI

Bu hastalığın tek konukçusu armuttur.

4. MÜCADELESİ

4.1. Kültürel Önlemler

- Primer enfeksiyon kaynakları olan dökülmüş yapraklar sonbaharda toplanıp yakılmalı veya gömülmelidir.
- Sıracalı dallar budanarak bahçeden uzaklaştırılmalıdır.

4.2. Kimyasal Mücadele

4.2.1. İlaçlama zamanı

Aşağıdaki takvime göre ilaçlama yapılmalıdır.

1. **ilaçlama:** Çiçek gözleri kabardığında, (Dal sıracası bulunan yerlerde ise 3-5 gün önce yapılır)
2. **ilaçlama:** Beyaz rozet döneminde,
3. **ilaçlama:** Çiçek taç yaprakları %70-80 dökülünce,
4. **ve diğer ilaçlamalar:** Kullanılan fungusitlerin etki süreleri dikkate alınarak uygulanmalıdır.

4.2.2. Kullanılacak bitki koruma ürünleri ve dozları

Bakanlık tarafından yayınlanan “Bitki Koruma Ürünleri” kitabında tavsiye edilen bitki koruma ürünleri ve dozları kullanılır.

4.2.3. Kullanılacak alet ve makineler

İlaçlamada, hidrolik bahçe pülverizatörü veya motorlu bahçe pülverizatörü kullanılır.

4.2.4. İlaçlama tekniği

İlaçlama, ağacın her tarafını kaplayacak şekilde yapılmalıdır.